

Virtual Knowledge Studio Collaboratory

Linking Scholarly Networks and Disciplines

Penvoerende instelling:

Erasmus Universiteit Rotterdam

Partner instellingen:

Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen
Universiteit Maastricht

Datum:

27-09-2007 / 01-11-2007 / 08-11-2007

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Doelstelling	5
2. Resultaten en criteria voor toetsing	6
3. Deelresultaten en werkpakketten	8
4. Kennisdisseminatie en -uitwisseling	11
5. Risicoanalyse en risicomanagement	11
6. Continuering	12
Bijlage 1: Omgeving van het project	13
Bijlage 2: Projectorganisatie/kwaliteitsborging	14
Bijlage 3: Standlijnen	16
Bijlage 4: Kostenoverzicht	17
Bijlage 5: Persoonsgegevens en verklaringen	18
Bijlage 6: Kosten opstellen projectvoorstel	20

Samenvatting

Dit project behelst een *guided pilot* waarin het software systeem voor collaboratories SURFgroepen/SharePoint wordt ontwikkeld voor en getest door de onderzoekers van de Virtual Knowledge Studio for the Humanities and Social Sciences (VKS). De testresultaten zullen worden geïmplementeerd in de technologische en logistieke ondersteuning van de huidige en toekomstige collaboratories van de VKS. Bovendien zullen zij door de VKS in samenwerking met SURF ter beschikking worden gesteld aan de academische gemeenschap.

Dit is een uitdagend project. De eisen aan de systemen zijn complex doordat meerdere dimensies van collaboratories zich tegelijkertijd en in interactie met elkaar doen gelden: het is een interdisciplinaire, multi-sited, nationale en internationale samenwerking waarin bovendien meerdere al bestaande collaboratories zullen moeten worden ondersteund. Doordat onderzoekers uit verschillende disciplines samenwerken moeten de softwaresystemen in staat zijn verschillende werk- en onderzoekstijlen te faciliteren. Tenslotte ligt een belangrijke uitdaging in het tijdig onderkennen van en anticiperen op de invloed die de technologische configuratie van de collaboratories direct en indirect zal uitoefenen op de arbeidsorganisatie en werkstijl binnen de betrokken onderzoeksgroepen.

Dit project valt evident binnen de doelstelling van het SURF-platform ICT en Onderzoek een infrastructuur te scheppen die de toegang tot en het delen van wetenschappelijke informatie en kennis bevordert. Het project past ook uitstekend in de doelstelling en opbouw van de op 1 januari 2006 gestarte VKS. De VKS beoogt het proces van het scheppen van wetenschappelijke kennis in de geestes- en sociale wetenschappen te vernieuwen met behulp van state of the art informatie- en communicatietechnologie. Tevens bestudeert de VKS de wijze waarop onderzoekers ICT in hun dagelijkse praktijk integreren teneinde de dynamiek van het wetenschappelijk proces beter te begrijpen (dit onderwerp staat ook wel bekend als de wetenschaps- of kennisdynamica).

De VKS wil daartoe ook in haar eigen organisatie geavanceerde technologie toepassen. Het inrichten van collaboratories is daarin om meerdere redenen een urgente behoefte. De VKS onderzoekers zijn werkzaam op drie Nederlandse locaties: de VKS in Amsterdam (KNAW), de op 1 juli 2007 effectief gestarte Erasmus Studio in Rotterdam (EUR), en, vanaf 14 november 2007, de Maastricht Studio (UM). De onderzoekers zijn bovendien afkomstig uit onderscheiden disciplines in onder meer de sociale en geesteswetenschappen met verschillende onderzoekstijlen. Tenslotte kent de VKS een viertal thematische collaboratories over respectievelijk virtuele etnografie, simulatie en modellering, Web archivering, en Webometrie. De onderzoekers die in deze thematische collaboratories samenwerken zijn verspreid over de gehele wereld. Ze variëren in grootte van 60 onderzoekers tot enkele specialisten die intensief documenten en data willen uitwisselen via het Web. In totaal zijn op dit moment ongeveer 100 onderzoekers betrokken in de VKS en zijn collaboratories. In samenwerking met de Universiteit van Amsterdam verzorgt de VKS bovendien een Zomerschool met de University of Washington in Seattle waarin collaboratories en sociale software een belangrijke ondersteunende rol spelen.

Op dit moment maakt de VKS gebruik van een combinatie van email, Webgebaseerde document sharing software (BSCW), Websites, gedeelde agenda's (onder meer Outlook en PDA's), sociale software (blogs en facebook) en face-to-face interactie. Het toenemend gebruik van deze systemen roept de vraag op of de onderzoeksgroep niet gebaat zou zijn bij een meer geïntegreerde, Webgebaseerde informatieomgeving, waarin ook de ontwikkeling van nieuwe vormen van digitale wetenschappelijke publicaties naadloos kan worden opgenomen.

Een collaboratory als gezamenlijke werkomgeving is een uitdrukkelijke wens van de betrokken onderzoekers. Deze wens werd als zodanig gearticuleerd tijdens de VKS werkconferentie op 23 en 24 mei 2007 in Amsterdam, waar VKS onderzoekers uit zowel Amsterdam, Rotterdam als Maastricht aanwezig waren.

Indien de praktijktest succesvol is, zal het VKS collaboratory, dat in de voorgestelde pilot wordt geïmplementeerd, worden opgenomen in de toolkit van de VKS en tevens ter beschikking worden gesteld aan de internationale onderzoeksgemeenschap.

1. Doelstelling

Het doel van het project is het scheppen van een softwareomgeving waarin alle wetenschappers die zijn verbonden aan de Virtual Knowledge Studio for the Humanities and Social Sciences (KNAW) vanuit de verschillende locaties en disciplines met elkaar kunnen werken. Het collaborative systeem moet verschillende onderzoeksomgevingen dienen.

Als softwaresysteem voor collaboraties is gekozen voor Surfgroepen/Sharepoint. De testresultaten zullen worden geïmplementeerd in de technologische en logistieke ondersteuning van de huidige en toekomstige collaboraties van de VKS. Het project test met name het vermogen van de systemen om complexe vormen van samenwerking te faciliteren. Het gaat om interdisciplinaire, gedistribueerde nationale en internationale samenwerking waarin bovendien meerdere al bestaande collaboraties zullen moeten worden ondersteund. Doordat onderzoekers uit verschillende disciplines samenwerken moeten de software systemen in staat zijn verschillende werk- en onderzoekstijlen te faciliteren. Tenslotte ligt een belangrijke uitdaging in het tijdig onderkennen van en anticiperen op de invloed die de technologische configuratie van de collaboraties direct en indirect zal uitoefenen op de arbeidsorganisatie en werkstijl binnen de betrokken onderzoeksgroepen. Het gaat hier om kennis uitwisselen, samenwerken aan documenten, discussiëren, confereren, data uitwisselen en analyseren en informatiebronnen beschikbaar stellen. Speciale aandacht zal ook worden geschonken aan publiceren, reviewing en de inrichting van een online banen- en projectenmarkt voor onderzoekers. Het bijzondere van het op te zetten collaborative systeem is dat het ook een brug moet slaan met andere collaboraties van de verbonden groepen, die internationaal samenwerken. Hierdoor ontstaat een netwerk van een centrale VKS collaborative en vier collaboraties gericht op etnografie, simulatie, webometrie en web archivering. Ook zullen links worden opgenomen met zogenaamde topic sites, wetenschappelijke portals zoals die binnen de Erasmus Research Institute of Management (ERIM) worden gebruikt, waaronder die van het Erasmus Behavioral Lab (EBL) en het Erasmus Survey Centre (ESC).

De VKS, de Erasmus Studio en de Maastricht Studio¹ vormen een samenwerkingsverband van drie onderzoeksinstituten met als focus e-research binnen verschillende wetenschappelijke disciplines. Hoewel de VKS al sinds januari 2006 bestaat, zijn de twee nieuwe loten aan de boom pas net begonnen. De samenwerking in virtuele zin moet daarom nog gestalte krijgen. Zoals boven aangegeven zijn er wel al collaboraties in gebruik, maar deze zijn van beperkte omvang en vormen geen eenheid. Deze Call for Tender van SURF komt daarom om een wel heel gunstig moment. Bovendien is het fenomeen collaborative één van de onderzoeksrichtingen. Daarvoor moet er wel eerst een worden gebouwd voor en door de VKS. Deze wens is uitdrukkelijk geuit door de betrokken onderzoekers tijdens de VKS werkconferentie op 23 en 24 mei 2007 in Amsterdam, waar VKS onderzoekers uit zowel Amsterdam, Rotterdam als Maastricht aanwezig waren.

¹ New media and information technology facilitate new scholarly practices and novel sorts of knowledge acquisition and encoding. This is commonly referred to with the label e-research. The Erasmus University and the Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) launched a new research institute which started its activities in June 2007: Erasmus Virtual Knowledge Studio, or in short: the Erasmus Studio.

The Erasmus Studio will carry out a research program including a number of projects with researchers from various disciplinary backgrounds, such as social sciences, economics, management research, and informatics.

The Erasmus Studio is a collaboration with the Virtual Knowledge Studio for the Humanities and Social Sciences ([VKS](#)), a KNAW institute which started in January 2006, and the Maastricht Studio which will be launched in October 2007 and has been set up by the VKS and the Universiteit Maastricht.

Tenslotte zal, indien honorering plaatsvindt, ook nauw worden samengewerkt met de projectgroep Hublab van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. Dat laatste project richt zich op dataverzamelingen in een collaboratoryomgeving terwijl dit project zich vooral richt op ondersteuning van multidisciplinair onderzoek en het bouwen van een netwerk van geschakelde collaboratories.

Als collaboratoryomgeving zal gebruikt worden SURFgroepen/Sharepoint. Op dit moment maakt de VKS gebruik van een combinatie van email, Webgebaseerde document sharing software (BSCW), Websites, gedeelde agenda's (Outlook en PDA's), sociale software (blogs en facebook) en face-to-face interacties. Het toenemend gebruik van deze systemen roept de vraag op of de onderzoeksgroep niet gebaat zou zijn bij een meer geïntegreerde, Webgebaseerde informatieomgeving, waarin ook de ontwikkeling van nieuwe vormen van digitale wetenschappelijke publicaties naadloos kan worden opgenomen.

Vergelijking van de te testen systemen met de huidige praktijk van geïmproviseerde integratie maakt dan ook deel uit van de test. De testresultaten zullen ook in de vorm van een wetenschappelijke publicatie in een informatiewetenschappelijk tijdschrift bekend worden gemaakt.

2. Resultaten en criteria voor toetsing

Dit is een dynamisch project waarvan de resultaten input zijn voor de verdere uitbouw van het VKS collaboratory en de opzet van nieuwe collaboratories. In de beoordeling van het eindresultaat staan de volgende aspecten van de resultaten van het project centraal:

- Goede en logische opbouw van collaboratories: netwerk van geschakelde collaboratories, ook overzetbaar naar andere.
- Heldere interface, met alle functionaliteiten die bij het wetenschappelijke bedrijf horen
- Set van duidelijke online handleidingen en werkwijzers voor deelnemers van het collaboratory
- Effectief onderbrengen van gereedschap voor onderzoek
- Mogelijkheden om zaken rondom veilig gebruik te reglementeren (confidentiality)
- Mogelijkheid praktijkervaring op te doen met Web 2.0 activiteiten als videoconferencing
- Mogelijkheid tot flexibele en efficiënte online workshops ter ondersteuning van deelnemende wetenschappers (webinars)
- Mogelijkheid gebruikersonderzoeken naar toepassing en gebruik van het collaboratory in het systeem op te nemen
- Heldere implementatie van workflows voor standaardprocessen
- Duidelijkheid over de vraag in welke omstandigheden een collaboratory opzet niet de voorkeur heeft.

Toetsing zal plaatsvinden middels twee gebruikersonderzoeken onder de deelnemers naar hun onderzoekspraktijk en naar de kwaliteit en werkbaarheid van de collaboratories. Het eerste onderzoek zal bestaan uit een combinatie van methoden: vijf tot tien interviews met wetenschappers uit verschillende disciplines op basis waarvan een websurvey wordt ingericht die zal worden uitgezet onder alle betrokken onderzoekers en een discussieronde met een forum van enkele wetenschappers. Het tweede onderzoek zal worden ondersteund middels online handleidingen en een online forumdiscussie binnen de collaboratories. Relevante onderzoeksgemeenschappen buiten de VKS zullen bovendien worden geïnformeerd middels een Collab blog of Wiki.

Het project vindt in twee fasen plaats.

In fase 1 (1 november 2007 – 31 december 2007) wordt een programma van eisen opgesteld voor het VKS collaboratory, gebaseerd op de huidige behoeften en de voor de naaste toekomst geprojecteerde behoeften van de betrokken onderzoekers.

In fase 2 (1 januari 2008 – 30 april 2008) wordt, op basis van de toetsing van fase 1, het systeem aangepast. Daarna volgt implementatie en de praktijktest.

Het project zal de volgende resultaten (deliverables) opleveren:

Fase 1:

Deliverable 1: Verslag van het eerste gebruikersonderzoek, inclusief de daarin gehanteerde methodologie.

Deliverable 2: Programma van eisen aan het collaboratory software systeem.

Deliverable 3: Verslag van de toetsing van het software systeem aan het programma van eisen. Dit verslag wordt voor commentaar beschikbaar gesteld aan de betrokken onderzoekers.

Deliverable 4: Verslag van het commentaar van de onderzoekers op het toetsingsverslag en conclusies van de eerste fase.

Fase 2:

Deliverable 5: Generieke aanpassingen aan het software systeem.

Deliverable 6: Specifieke aanpassingen van de software aan de 5 collaboratory omgevingen (VKS Nationaal; virtuele etnografie; simulatie en modellering; Web archivering; Webometrie).

Deliverable 7: Verslag van de implementatie van de aanpassingen, inclusief methodologische problemen en tijdelijke oplossingen.

Deliverable 8: Verslag van het tweede gebruikersonderzoek, waarin de praktijktest online en middels interviews is gevolgd en geanalyseerd.

Deliverable 9: Rapport van de praktijktest. Dit rapport is publiek toegankelijk.

Deliverable 10: Informatiewetenschappelijke tijdschriftpublicatie waarin verslag wordt gedaan van het project als geheel en conclusies worden getrokken met betrekking tot de toepassing van het concept van collaboratories in de geestes- en kwalitatieve sociale wetenschappen.

Indien de praktijktest succesvol is, zal het VKS collaboratory worden opgenomen in de toolkit van de VKS en tevens ter beschikking worden gesteld aan de internationale onderzoekersgemeenschap.

3. Deelresultaten en werkpakketten

Werkpakket 1 : Management en rapportage
Werkpakket 2 : Gebruikersonderzoek
Werkpakket 3 : Technische inrichting collaboratory / functionaliteit / interface
Werkpakket 4 : Inhoudelijke inrichting collaboratory, design en redactie
Werkpakket 5 : Organisatie collaboratory + handleidingen + codes of conduct
Werkpakket 6 : Workshops / Conferentie

- **WP1: Management en rapportage**

Doel	Aansturing, coördinatie en rapportage door de projectleider, toezicht op de voortgang en inhoud van het project door de Stuurgroep en verantwoording aan SURFshare.		
Deelresultaat	Tussentijdse projectrapportages over de verschillende werkpakketten / deliverables en eindrapportage		
Tijdsplanning	November 2007 t/m april 2008		
Begroting	Projectleiding	€	7.800
	Stuurgroep	€	2.400
			<hr/>
		€	10.200

- **WP2: Gebruikersonderzoek**

Doel	De specificaties te bepalen van het collaboratory in de zin van doelen, inhoud, functionaliteit en design en het praktische nut te meten van het ontwikkelde collaboratory. Gebruiksmogelijkheden en toepassingen van een collaboratory worden niet alleen door de techniek bepaald. Bij het ontwikkelen en succesvol implementeren van een collaboratory moet ook rekening worden gehouden met wensen en ervaringen van de deelnemende onderzoekers uit de verschillende wetenschapsgebieden, ieder met hun eigen werk- en onderzoekspraktijken. Op deze manier kan de acceptatie en toepasbaarheid in kaart worden gebracht, geanalyseerd en vervolgens meteen weer als instrument worden gebruikt voor aanpassing van de architectuur van het collaboratory. Dit is een voortdurende wisselwerking. Deze vorm van 'domesticatie' biedt naar onze mening de meeste garantie op betrokkenheid en een realistische integratie in de dagelijkse onderzoekspraktijk van de deelnemende communities.
Deelresultaat	Rapportages van twee gebruikersonderzoeken. Rapportage 1: resultaten van een websurvey te houden onder alle betrokken onderzoekers, aangevuld met interviews en een forumdiscussie met een delegatie van de betrokken wetenschappers. Op basis hiervan kunnen de specificaties van het collaboratory worden opgemaakt. Rapportage 2: De bevindingen van de wetenschappers met het werken in het ontwikkelde collaboratory, waarin de praktijktest online en middels interviews is gevolgd en geanalyseerd.
Plan van aanpak	Een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden zal worden ingezet:

Een websurvey en interviews bij de start van het project; 'think aloud' sessies zullen op gezette tijden worden gehouden; tijdens de hele testperiode wordt een wiki / online forumdiscussie ingezet, als middel om gezamenlijke kennis te vergroten en discussie in banen te leiden; en zodra het mogelijk is worden concrete log-analyses van het gebruik van het ontwikkelde collaboratory gemaakt.

Tijdsplanning November – december 2007, maart 2008

Begroting	Onderzoek 1	€	10.000
	Onderzoek 2	€	4.400
		€	<u>14.400</u>

• **WP3: Technische inrichting collaboratory / functionaliteit / interface**

Doel Realisatie van de technische functionaliteiten en de interfaces

Deelresultaat Technische oplevering van een functioneel collaboratory, dat wil zeggen de interfaces, structuur, alle ondersteunende functionaliteiten, samenhang, opslag, toegang, rechtenbeheer, interactie tussen software bestanddelen

Plan van aanpak Op basis van de gegevens verkregen uit het eerste deel van WP2 en het eerste deel van WP6 zullen de verschillende componenten worden geïmplementeerd en getest. Voor de samenwerking tussen softwarepakketten zal moeten worden geprogrammeerd. Dit werkpakket loopt door tot en met maart omdat we verwachten dat de verschillende tests vragen om aanpassingen. Februari en maart zijn derhalve gepland voor nazorg.

Tijdsplanning December 2007 t/m maart 2008

Begroting	Technische inrichting	€	3.000
	Programmering	€	10.800
		€	<u>13.800</u>

• **WP4: Inhoudelijke inrichting collaboratory, design en redactie**

Doel Verzamelen, redigeren en publiceren van inhoudelijke documenten van de onderzoeksgroepen, richtlijnen en regels, handleidingen voor gebruik, contactgegevens en de vormgeving. Hieronder valt tevens het beschikbaar stellen van informatiebronnen binnen de collaboratory omgeving.

Deelresultaat Inhoudelijk opgetuigd collaboratory: alle informatie over de onderzoeken die erin zijn ondergebracht, aanbrengen van relevante, betekenisvolle links, online instructiemateriaal

Plan van aanpak Op basis van de resultaten van het eerste deel van WP2 en het eerste deel van WP6 wordt de inhoud van het collaboratory beschreven en verzameld.

Tijdsplanning December 2007 t/m maart 2008

Begroting	Design	€	6.000
	Redactie	€	3.000
	Databeheer	€	3.000
		€	<u>12.000</u>

- **WP5: Organisatie collaboratory / handleidingen / codes of conduct**

Doel	Samenwerking moet altijd worden georganiseerd en geleid. Dat geldt zowel voor een fysieke samenwerkingsopzet als voor een collaboratory. De deelnemers moeten zich thuis voelen in het collaboratory. De routines moeten voldoende aansluiten bij de ontwikkelde dagelijkse routines. Afspraken moeten helder zijn, evenals de verantwoordelijkheid voor regelhandhaving.		
Deelresultaat	<i>Codes of Conduct</i> : een set van regels, afspraken en verantwoordelijkheden, handleidingen voor gebruik en een online workshop / instructie		
Plan van aanpak	In de websurvey zal een aantal vragen betreffende dit onderwerp worden opgenomen. Het gaat daarbij vooral over de organisatie van de eigen onderzoekspraktijk. Vervolgens literatuuronderzoek naar bestaande codes voor collaboratories. Op basis van beide resultaten een set van afspraken, regels en verantwoordelijkheden opstellen voor het VKS collaboratory. Handleidingen opstellen en een online workshop / instructie inrichten. Deze worden tenslotte besproken met de VKS onderzoekers.		
Tijdsplanning	December 2007 t/m februari 2008		
Begroting	Organisatiepakket	€	3.600

- **WP6: Workshops / Conferentie**

Doel	Het betrekken van de wetenschappers bij de inrichting van het collaboratory. Het bepalen van inhoud en configuratie van het VKS collaboratory en het onderzoeksinstrumentarium.		
Deelresultaat	Definitie van de wetenschappelijke inhoud en functionaliteiten van het collaboratory.		
Plan van aanpak	<p>In januari zal een kleine conferentie worden georganiseerd waar de resultaten van de websurvey en de opzet van het collaboratory worden besproken en bediscussieerd en eventuele problemen worden besproken. Tijdens deze conferentie zal ook het onderzoeksinstrumentarium worden besproken en de gewenste informatiebronnen en zullen presentaties / demonstraties worden gegeven van de mogelijkheden van samenwerking op het gebied van dataverzamelingen en –analyses, publicaties, aan software programmering, enz.</p> <p>In maart wordt een online workshop georganiseerd waarbij de resultaten tot dan toe worden geëvalueerd.</p> <p>In april wordt middels een videoconferentie een tocht door het collaboratory georganiseerd waarbij we met de deelnemers kijken naar de inrichting en waarbij ‘on the fly’ verbeteringen worden aangebracht.</p>		
Tijdsplanning	Januari 2008, maart 2008, april 2008		
Begroting	Conferentie	€	3.000
	Online workshop 1	€	1.500
	Online workshop 2 / webinar	€	1.500
		€	<u>6.000</u>

4. Kennisdisseminatie en -uitwisseling

De basis voor de kennisdisseminatie wordt gelegd door de workshops en de conferentie van het project (Werkpakket 6). De testresultaten zullen door de VKS ter beschikking worden gesteld aan de academische gemeenschap. Hierbij wordt gebruik gemaakt van publicaties in sociaal wetenschappelijke en informatiewetenschappelijke tijdschriften (hieronder worden gerekend de tijdschriften op het gebied van *science of laboratories*). Deze zullen tevens via het Institutional Repository van de EUR beschikbaar zijn. Bovendien zullen de gebruikerservaringen na het project in de Engelse taal (de voertaal van de VKS) gepubliceerd worden in de vorm van hetzij een blog, hetzij een wiki. Uiteraard worden de eindrapportages via Surf beschikbaar gesteld. Tenslotte zullen de resultaten via de VKS Websites beschikbaar worden gesteld. De belangrijkste doelgroepen van deze communicaties zijn de onderzoekers in de geestes- en sociale wetenschappen in Nederland, en de internationale gemeenschap van informatiewetenschappers en wetenschaps- en techniekonderzoekers. Kennisdisseminatie en –uitwisseling is tenslotte geen toevoeging aan het project maar een integraal onderdeel ervan. Het VKS Collaboratory functioneert slechts dan optimaal indien het de veelheid van communicatiebehoeften van de onderzoekers flexibel en effectief kan faciliteren. Door de aard van het onderzoek in de VKS is hierbij de communicatie met betrekking tot het in praktijk gebruiken van het systeem zelf integraal inbegrepen. Naar verwachting zullen de uitkomsten van dit project ook als voorbeeld dienen voor soortgelijke collaboratories in andere vakgebieden. Hierbij zal optimaal gebruik worden gemaakt van de door SURFfoundation geboden faciliteiten.

5. Risicoanalyse en -management

We voorzien slechts enkele beperkte risico's bij dit project. De wetenschappers voor wie we het collaboratory inrichten kunnen worden beschouwd als voorlopers in gebruik van ICT in onderzoek. De bereidheid om mee te werken en denken kan als onderdeel van hun dagelijkse praktijk worden beschouwd. We verwachten daarom niet dat het project bij gebrek aan commitment zal falen.

De groeps grootte en samenstelling lijken ons ideaal. Het gaat om enige tientallen wetenschappers uit verschillende disciplines binnen de humaniora en sociale wetenschappen. Het interdisciplinaire karakter kan het risico met zich mee brengen dat de informatie- en communicatiebehoeften van de betrokken onderzoekers deels strijdig met elkaar zijn. Indien dit het geval is, zal een ontwerp oplossing in de richting van modularisatie of personalisatie gevonden worden.

Een ander risico is de korte looptijd van het project. Doordat deels onvoorspelbare emergente gedragswijzigingen in de onderzoeksgemeenschap kunnen optreden in reactie op de introductie van het VKS collaboratory, is het niet zeker dat de situatie aan het eind van het project ook op langere termijn stabiel zal blijven. Dit risico zal worden bestreden door het gebruik van het VKS Collaboratory ook na afloop van het project te blijven volgen. De VKS is daartoe bij uitstek in staat en bereid.

6. Continuering

De resultaten van het project zullen, mits positief, leiden tot implementatie van de VKS Collaboratory software in de organisatie van de VKS. Bovendien zal het gebruik van het systeem blijvend worden gemonitord op een wijze die natuurlijk aansluit bij de onderzoekspraktijk van de VKS medewerkers. Dit wordt vergemakkelijkt doordat de onderzoeksomgeving gericht is op het ondersteunen van onderzoek naar nieuwe vormen van e-research, waarin het functioneren van ICT een belangrijk aspect is. Aangezien het ondersteunen van universitair onderzoekers in het ontwikkelen van nieuwe vormen van samenwerking en het toegankelijk maken van onderzoeksresultaten en –methoden een centrale missie is van de VKS, zal het VKS collaboratory ook als open source door de VKS ter beschikking worden gesteld. Dit is een belangrijk onderdeel van de kennisdisseminatie (zie hierboven).

Een ander belangrijk aspect van de continuering is de inbedding van de VKS in de Erasmus Universiteit van Rotterdam middels de Erasmus Studio. De EUR UB speelt in deze samenwerking een cruciale rol. Het VKS collaboratory zal door de UB blijvend worden ondersteund. We voorzien bovendien een uitbreiding door koppeling aan repositories en collaboratories van andere onderzoeksgroepen aan de EUR (waaronder de thematische Websites van de onderzoekscholen van de EUR).

Bijlage 1: Omgeving van het project

De Virtual Knowledge Studio for the Humanities and Social Sciences is een nieuw instituut van de KNAW. Het biedt ondersteuning aan wetenschappers die experimenteren met nieuwe wijzen van onderzoek doen en met nieuwe vormen van samenwerken en communiceren. De VKS bestudeert ook de gevolgen van de toepassing van ICT in onderzoek. De VKS bevordert dat nieuwe methoden, praktijken, bronnen, en technieken uit het ene vakgebied door onderzoekers in een ander vakgebied kunnen worden gebruikt. De VKS is een internationale, interdisciplinaire onderzoeksgroep die virtuele etnografie, simulatie en Webanalyse (inclusief Web archivering) combineert. Dit gebeurt in de vorm van collaboratories met nationale en internationale wetenschappers van andere onderzoeksinstituten en universiteiten. De VKS beoogt zich te ontwikkelen tot het aanspreekpunt voor elke onderzoeker in de geesteswetenschappen en sociale wetenschappen die een innovatief project wil opzetten dat is gericht op de ontwikkeling van nieuwe onderzoeksmethoden met gebruikmaking van ICT.

De VKS heeft drie vestigingen.

- 1) Het centrale KNAW instituut is gevestigd in Amsterdam in het gebouw van het Internationaal Instituut van Sociale Geschiedenis, een zusterinstituut van de KNAW. Het IISG verzorgt de facilitaire ondersteuning van deze VKS-lokatie, inclusief de basale ICT-infrastructuur.
- 2) De tweede locatie van de VKS is aan de Erasmus Universiteit, waar de Erasmus Studio is gevestigd. De Erasmus Studio wordt ondersteund door de Economische en Sociale Faculteit. De facilitaire en logistieke ondersteuning wordt verzorgd door de Economische Faculteit en door de Universiteitsbibliotheek van de EUR. Dit laatste betreft met name de Erasmus Studio Website en innovatieve digitale diensten. Dit project past hier naadloos in en is tevens gericht op verdere ontwikkeling van de informatie-infrastructuur. De EUR UB en de Erasmus Studio vormen de leiding van dit SURFShare project. Voor de EUR UB is deze samenwerking met de VKS middel om nieuwe dienstverlening te testen in een gecontroleerde omgeving, waarna kunnen worden aangeboden aan de EUR als geheel. Dit past in het streven van de EUR UB om fundamentele innovatie van de informatiediensten van de universiteitsbibliotheek van de toekomst te onderzoeken en implementeren.
- 3) Vanaf 14 november 2007 kent de VKS tenslotte een derde lokatie aan de Universiteit Maastricht, de Maastricht Studio.

Het onderzoek in de drie locaties is complementair aan elkaar. Het is voor de VKS onderzoekers dan ook van groot belang goed op de hoogte te zijn van de nieuwste ontwikkelingen in alle vakgebieden waarin VKS onderzoekers werkzaam zijn.

In totaal zijn op dit moment ongeveer 100 onderzoekers betrokken in de VKS en zijn collaboratories. De VKS onderzoekers zijn zowel in onderzoek als in academisch onderwijs werkzaam (met name aan de EUR, de UM, en de UvA). In samenwerking met de UvA verzorgt de VKS bovendien een Zomerschool met de University of Washington in Seattle waarin collaboratories en sociale software een belangrijke ondersteunende rol spelen.

Bijlage 2: Projectorganisatie / kwaliteitsborging

Stuurgroep

Dr. Paul E.L.J. Soetaert, directeur Universiteitsbibliotheek en bibliothecaris EUR, voorzitter
Prof.dr. Franciska M.G. de Jong, managing director Erasmus Studio
Prof.dr. Henk G. Schmidt, hoogleraar psychologie; decaan Faculteit der Sociale Wetenschappen – EUR
Dr. Sally Wyatt, senior research fellow Virtual Knowledge Studio - KNAW

De stuurgroep ontvangt maandelijks rapportages, bewaakt de voortgang en kwaliteit en informeert SURF. De stuurgroep vergadert tweemaandelijks en heeft daartussendoor regelmatig contact met de projectleider, eventueel bijgestaan door één of meer leden van de projectgroep.

Projectleider

Drs. Gert Goris

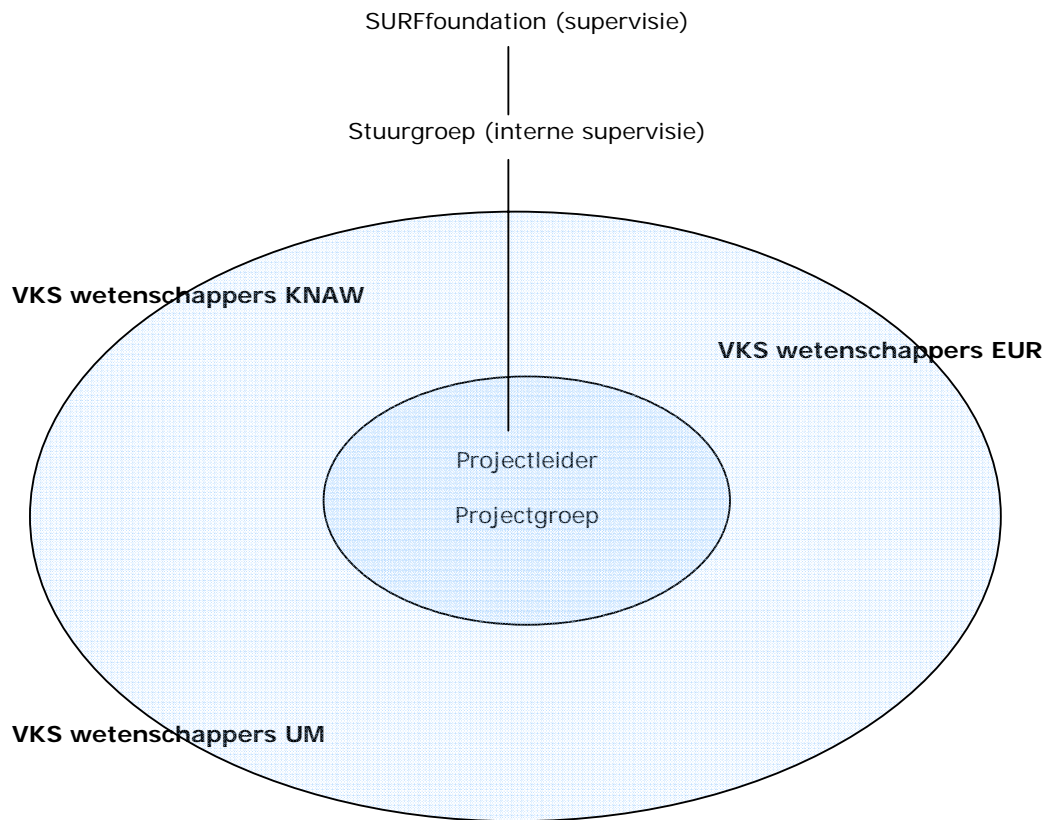
De projectleider heeft de dagelijkse leiding van het project. Hij stuurt de projectgroep aan en coördineert de activiteiten op de drie locaties van de Virtual Knowledge Studio. Hij rapporteert aan de stuurgroep. Hij heeft veelvuldig face-to-face en virtueel contact met alle leden van projectgroep. De lijnen zijn kort.

Projectgroep

Emilio Andrade : Collaboratory design
Drs. Eelco van Asperen, Economie en Informatica, Econometrisch instituut - EUR
Drs. J.P.J. Brandhorst (Hans), specialist elektronisch publiceren EUR
Drs. A.C.J. Drenthe (Gusta), Sociale wetenschappen : Gebruikersonderzoeken
Drs. Gert Goris, Informatiewetenschappen : Collaboratory structuur
Dr. Peter van Huisstede, hoofd institutioneel repository EUR
Dr.ir. Uzay Kaymak, Economie en Informatica, Econometrisch Instituut - EUR
Drs. Paul J.Plaatsman, data librarian EUR
Martijn van der Velden : master student Economie en Informatica – Erasmus Universiteit
Dr. Paul F. Wouters, programmaleider Virtual Knowledge Studio – KNAW

Alle wetenschappers uit de drie onderzoeksinstituten van de Virtual Knowledge Studio zijn geïnformeerd en hebben hun medewerking toegezegd. Vanuit hun e-science georiënteerd onderzoek zijn zij bovendien extra gemotiveerd om aan dit project hun kennis en inzicht te verbinden.

Organisatie schema

Bijlage 3: Standlijnen en planning

Looptijd werkpakketten		11/07	12/07	01/08	02/08	03/08	04/08
WP1	Management en rapportage	■	■	■	■	■	■
WP2	Gebruikersonderzoek	■	■	■	■	■	
WP3	Technische inrichting, functionaliteit en interface		■	■	■	■	
WP4	Inhoudelijke inrichting, design en redactie		■	■	■	■	
WP5	Organisatie, codes of conduct en handleidingen		■	■	■		
WP6	Workshops en conferentie			■		■	■

Belangrijke momenten in de tijd

November 2007

- Uitzetten gebruikersonderzoek via een websurvey, interviews en een forumdiscussie onder wetenschappers op de drie VKS locaties.
- Concept opzet collaboratory in SURFgroepen/SharePoint, waarlangs ook de verdere rapportage en correspondentie plaatsvindt.
- Regels en afspraken voor gebruik voorbereiden

December 2007

- Uitwerking resultaten websurvey en formulering van de specificaties van het collaboratory, beschrijving van de architectuur, selectie van de benodigde onderzoeksinstrumenten en inhoudelijke kenmerken van het collaboratory.
- Voorbereiding van een VKS collaboratory conferentie

Januari 2008

- Collaboratory design
- Technische specificaties, benodigde softwarepakketten, technische inrichting en tests
- Handleidingen, organisatie afspraken, redactiestatuten
- VKS collaboratory conferentie / workshop + eerste oplevering collaboratory

Februari 2008

- Wetenschappers nemen collaboratory in gebruik
- Proefdraaien met alle onderzoeksgroepen. Commentaren verzamelen.
- Publiceeromgeving collaboratory verbinden met voorportaal institutioneel repository EUR (RePub).
- Verbinding centraal VKS collaboratory met de specifieke collaboratories: Virtuele Etnografie; Simulatie en Modellerings; Web archivering; Webometrie en met Topic Sites, zoals Erasmus Behavioral Lab (EBL) en Erasmus Survey Centre (ESC).

Maart 2008

- Tweede gebruikersonderzoek + uitwerking
- Probleem- en knelpuntenrapportage
- Oplevering online workshops

April 2008

- Grote virtuele conferentie en rondleiding door het collaboratory. Met alle betrokkenen wordt een video conferentie en een rondleiding door het collaboratory georganiseerd. Hier kunnen 'on the fly' opmerkingen worden gemaakt, verbeteringen aangebracht en kan gediscussieerd worden over de behaalde resultaten. In principe open voor iedereen.
- Oplevering collaboratory
- Eindrapportage

Bijlage 4: Kostenoverzicht

Aantal pers	Aantal dgn	Totaal aantal dgn	Kosten pd ²	Declarabele kosten	
1	15,0	15	600	9.000	Design en redactie
1	24,0	24	600	14.400	Gebruikersonderzoek
1	5,0	5	600	3.000	Data beheer
1	3,0	3	600	1.800	Participatie KNAW
1	3,0	3	600	1.800	Participatie UM
1	18,0	18	600	10.800	Implementatie/programmeren
1	5,0	5	600	3.000	Technische supervisie
1	13,0	13	600	7.800	Projectleiding
4	1,0	4	600	2.400	Stuurgroep
Totale personele kosten				54.000	
Materiële kosten conferentie en workshops				6.000	
Totale kosten				60.000	
SURF subsidie				-27.900	
Totale kosten participanten				32.100	

Werkpakketten	Kosten per WP	Totale kosten	EUR	SURF
WP1: Management en rapportage	10.200	10.200	7.200	3.000
WP2: Gebruikersonderzoek	14.400			
WP3: Technische inrichting collaboratory	13.800			
WP4: Inhoudelijke inrichting collaboratory	12.000			
WP5: Organisatie collaboratory	3.600			
WP6: Workshops / Conferentie	6.000	49.800	24.900	24.900
Totaal		60.000	32.100	27.900

² De personele kostenberekening die de Erasmus Universiteit hanteert valt voor alle projectleden hoger uit. In deze tabel is de kostprijs teruggebracht tot het door SURF gehanteerde maximum van € 600 per dag.

Bijlage 5b: Samenwerkingsverklaringen met partners

Partners in het project zijn:

1. Virtual Knowledge Studio for the Humanities and Social Sciences, Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen
2. Universiteit van Maastricht – Onderzoeksinstituut Maastricht Studio

De samenwerkingsverklaringen zijn in de vorm van brieven bij de projectaanvraag gevoegd.

Bijlage 5c: Relatie project met andere projecten

Het ondersteunen en analyseren van collaboratories is een van de drie centrale thema's van de VKS. VKS onderzoekers zijn betrokken bij de opbouw van ruim tien verschillende collaboratories, onder andere in de historische wetenschap. Bovendien is de ontwikkeling van vormen van online wetenschappelijke samenwerking vrijwel altijd een belangrijk aspect van de onderzoeksprojecten van de VKS, bijvoorbeeld het onderzoek naar data sharing en het gebruik van ICT in de Nederlandse letteren. De ontwikkeling van collaboratories is al geruime tijd onderwerp van onderzoek, met name in de Verenigde Staten. Het merendeel van dit onderzoek betreft collaboratories in de technische en natuurwetenschappen. Vaak gaat het ook om een specifiek vakgebied. De toegevoegde waarde van dit project is tweeledig: het gaat hier om onderzoekers in de geestes- en sociale wetenschappen en het is een interdisciplinaire groep met onderscheiden wetenschappelijke werkstijlen. Daarmee zal dit project in ieder geval nieuwe inzichten opleveren, die verder reiken dan de VKS op zichzelf, juist doordat ze gebaseerd zullen zijn op de praktische toepassing van collaboratory software. Een overzicht van de VKS projecten is beschikbaar op www.virtualknowledgestudio.nl en www.eur.nl/erasmusstudio.

Bovendien zal, bij honorering van het project, nauw worden samengewerkt met het team van het project Hublab van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, dat zich vooral richt op gegevensverzamelingen.

Bijlage 6: Kosten opstellen projectvoorstel

Kosten opstellen projectvoorstel			
	Uren	Integrale kosten pu	Totale kosten
Franciska de Jong	3	148,00	444,00
Gusta Drenthe	8	91,00	728,00
Paul Wouters	8	135,00	1.080,00
Gert Goris	20	123,00	2.460,00
Totale kosten			4.712,00